

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5Tos/8/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8123010223
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 04. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Rešatková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8123010223.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Evy Rešatkovej a sudcov JUDr. Vladimíra Monoka a JUDr. Petra Tobiaša na neverejnom zasadnutí konanom dňa 18.04.2023 v Prešove takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. poriadku za m i e t a sťažnosť odsúdeného U. P. proti uzneseniu Okresného súdu Prešov sp. zn. 1PP/10/2023 zo dňa 21.03.2023.

odôvodnenie:

Okresný súd Prešov uznesením sp. zn. 1PP/10/2023 z 21.03.2023 podľa § 415 ods. 1 Tr. poriadku a § 66 ods. 1, 2 Tr. zákona zamietol žiadosť odsúdeného U. P. o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody uloženého mu rozsudkom Okresného súdu Bardejov sp. zn. 2T/55/2022 zo dňa 04.01.2023 vo výmere 15 mesiacov.

Proti tomuto uzneseniu podal sťažnosť odsúdený U. P. ihneď po jeho vyhlásení. V dodatočne predložených dôvodoch sťažnosti uviedol, že dôvody sťažnosti doplní jeho manželka s jeho súhlasom, lebo nemá prístup k právnej pomoci. Okresný súd po právnej stránke zle vyhodnotil skutočnosti oprávňujúce na podmienené prepustenie a pri rozhodovaní o podmienenom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody nevyhodnotil jeho osobu a celý jeho doterajší život, včítane jeho správania vo výkone trestu, keďže plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že povedie riadny život. Okresný súd vôbec neprihliadal na dĺžku jeho trestu v čase podania žiadosti. Po prepustení z výkonu trestu má zabezpečené bývanie v rodnom dome v D. XXX. Preto aj vzhľadom na vyššie uvedené žiadal o zrušenie uznesenia okresného súdu s tým, aby krajský súd rozhodol o jeho prepustení.

Manželka odsúdeného v dôvodoch sťažnosti predložených v mene odsúdeného uviedla, že má za to, že jej manžel a celá rodina, vrátane maloletého syna boli už dostatočne potrestaní najprv väzobným stíhaním manžela, teraz výkonom trestu odňatia slobody v trvaní 12 mesiacov a aj ťažkou životnou situáciou v tomto období. Má za to, že súd môže individuálne pristúpiť a vzhľadom na okolnosti prípadu rozhodnúť o podmienenom prepustení. Trest, ktorý manžel dostal, je takmer celý vykonaný, jeho správanie sa vo výkone trestu, kedy si plní svoje povinnosti a svojím správaním preukázal polepšenie. Podľa vyjadrenia manžela pokarhanie nedostal a má aj dobrý posudok od pedagogického pracovníka. Zároveň má za to, že v jeho prípade bol dosiahnutý účel trestu a manžel si dodatočne uvedomil, aký hlúposť urobil. Argumentácia okresného súdu o nesplnení prognózy riadneho života jej manžela v budúcnosti je príliš všeobecná a odôvodnenie nedostačujúce. Okresný súd opomenul judikatúru ústavného súdu o zmysle a účele inštitútu podmieneného prepustenia a svoj záver o nedostatku prognózy vedenia riadneho života jej manžela založil na predchádzajúcom konaní, ktoré už nie je možné zmeniť. Zo správania sa jej manžela a z jeho postoja k plneniu jednotlivých povinností v dobe výkonu trestu odňatia slobody môže byť zrejماً taká zmena, že k tomu, aby viedol riadny život, už nie je potrebný ďalší výkon uloženého trestu a môže byť prepustený na slobodu. Možnosť podmieneného

prepustenia má preto motivovať odsúdeného k náprave a poskytnúť mu perspektívu v priebehu výkonu trestu. Samotné rozhodnutie o podmiennečnom prepustení je pritom vždy nutné odôvodniť vždy ku osobe konkrétneho odsúdeného. Verí, že manželovi chýba maloletý syn, ktorého naposledy videl, keď mal dva mesiace a manželka je ochotná prijať k sebe na spoločné bývanie. Ale ak odvolací súd rozhodne o obmedzení, tak manžel bude po prepustení bývať u svojho brata v obci D.. Preto v mene manželka navrhla jeho podmiennečné prepustenie z výkonu trestu s prípadným uložením obmedzení a povinností.

Na podklade takto riadne a včas podanej sťažnosti odsúdeným ako osobou na to oprávnenou krajský súd v zmysle § 192 ods. 1 Tr. poriadku preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ môže podať sťažnosť, ako aj konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia, a zistil, že sťažnosť nie je dôvodná.

Sťažnostný súd v prvom rade preskúmal procesný postup konajúceho súdu, ktorému niet čo vytknúť, keďže po nariadení verejného zasadnutia za účasti odsúdeného a jeho obhajcu vykonal dokazovanie v súlade s pravidlami stanovenými procesným predpisom, pričom obžalovanému umožnil, aby sa k svojej žiadosti vyjadril a umožnil mu aj predniesť argumentáciu, na základe ktorej by malo byť vyhovené jeho žiadosti o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

V súvislosti s prieskumom vecnej správnosti napadnutého výroku odsúdeným sťažnostný súd najskôr uvádza, že v čase rozhodovania o žiadosti odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody bol odsúdený vo výkone trestu odňatia slobody uloženého mu rozsudkom Okresného súdu Bardejov sp. zn. 2T/55/2022 zo dňa 04.01.2023 vo výmere 15 mesiacov uloženého mu za prečiny ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1, 2 písm. a) Tr. zákona a nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, 2 písm. b) Tr. zákona.

Formálne podmienky podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody uloženého za prečin sú stanovené v § 66 ods. 1 písm. a) Tr. zákona, podľa ktorého osobu odsúdenú za prečin možno podmiennečne prepustiť z výkonu trestu odňatia slobody po výkone jednej polovice uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody. V danom prípade to znamená výkon 7 mesiacov 15 dní, ktorá formálna podmienka bola splnená ku dňu 22.10.2022, keďže odsúdenému bol do výkonu trestu odňatia slobody započítaný aj výkon väzby od 07.03.2022, na ktorý nadväzoval režim výkonu trestu.

Následne sťažnostný súd posudzoval, či napadnutý výrok sťažovateľom je vecne správnym a zákonným. Vychádzal pritom z obsahu vykonaných dôkazov ako aj z dôvodov napadnutého uznesenia, z ktorých plynie, že zamietnutie žiadosti o podmiennečné prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody sa opiera o nesplnenie materiálnych podmienok uvedených v § 66 Tr. zákona.

Konajúci súd opieral svoje skutkové zistenia o zákonne vykonané dokazovanie, z ktorých vyvodil záver, že odsúdený P. P. i keď správanie odsúdeného bolo počas výkonu trestu bez nedostatkov, nie je možné u neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život. Z trestnej minulosti odsúdeného totiž vyplýva, že všetky doposiaľ vykonané odňatia slobody na neho nepôsobili dostatočne výchovne v tom smere, aby sa po prepustení vyhýbal páchaniu trestnej činnosti, o čom svedčia konštatované odsúdenia za trestné činy najmä násilného charakteru. Odsúdený v súčasnosti vykonáva trest za trestné činy násilného charakteru, vrátane ublíženia na zdraví, pričom ani podmiennečné odsúdenie za obdobný čin rozsudkom Okresného súdu Bardejov sp. zn. 1T/50/2017 nenapomohlo tomu, aby viedol riadny život., keď sa po tomto odsúdení dopustil násilnej trestnej činnosti, v ktorej aktuálne vykonáva trest odňatia slobody. Zároveň ani nepodmiennečné doteraz vykonané tresty odňatia slobody tak nespôsobili nápravu odsúdeného, z čoho vyplýva, že ani prípadné prepustenie a to aj s probačným dohľadom s možnosťou rozhodnutia o jeho neosvedčení v prípade nevedenia riadneho života, nevytvorí u odsúdeného dostatočnú hrozbu, aby nepáchal trestnú činnosť. Konajúci súd tiež poukázal i na zistenie, že z rozsudku Okresného súdu Bardejov sp. zn. 1T/50/2017 vyplynulo, že odsúdený bol väzobne stíhaný v inej veci a teda nie nedávne obmedzenie osobnej slobody väzbou nevytvorilo dostatočnú prevenciu na to, aby odsúdený viedol riadny život, keď skutku, ohľadom ktorého aktuálne vykonáva trest sa dopustil na slobode zjavne po tejto väzbe a to 07.03.2022.

Materiálne podmienky pre podmiennečne prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody pre daný prípad sú upravené v § 66 ods. 1 Tr. zákona, podľa ktorého súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť

na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Polepšením odsúdeného sa rozumie vývojový proces vnútornej premeny páchatelovej osobnosti, ktorý sa navonok prejavuje len v jeho správaní. Plnenie povinností, čo znamená dodržiavanie stanoveného poriadku a disciplíny počas výkonu trestu, plnenie pokynov a nariadení príslušníkov ÚZVJS, či dodržiavanie slušného správania vo vzťahu k osobám, s ktorými prichádza do styku, sú akýmsi základným pilierom pre hodnotenie, či sa odsúdený polepšil. K tomu ale pristupuje aj hodnotenie kritického náhľadu odsúdeného na ním spáchanú trestnú činnosť, či zmena postoja k návykom, ktoré ho viedli k spáchaniu trestného činu. V neposlednom rade správanie odsúdeného vo výkone trestu sa musí hodnotiť v súvislosti s jeho charakterovými vlastnosťami, s motívmi a spôsobom prevedenia činu.

K splneniu podmienky polepšenia odsúdeného bolo vykonané dokazovanie prečítaním hodnotenia ústavu na výkon trestu, ktoré preukazuje, že odsúdený sa počas výkonu trestu správal slušne, disciplinovane, na požadovanej úrovni, bez nedostatkov a v súlade s ústavným poriadkom, pričom počas výkonu väzby mu bola udelená jedna disciplinárna odmena za zodpovedný a svedomitý prístup k pracovným povinnostiam. Na základe tohto hodnotenia by sa mohlo javiť, že odsúdený preukázal svojím správaním polepšenie, avšak vzhľadom na charakter násilnej trestnej činnosti voči blízkej osobe, pre ktorú bol P. P. odsúdený, a jeho negatívny postoj k spáchanej trestnej činnosti počas trestného stíhania, ktorý sa právoplatne skončil krátko pred podaním jeho žiadosti o prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, podľa názoru sťažnostného súdu k takémuto záveru nemožno dospieť. Pre záver o polepšení sa totiž nepostačuje len dobré správanie odsúdeného, ktoré je svojím spôsobom čiastočne aj vynútené autoritami príslušníkov ÚZVJS, pričom v posudzovanom prípade ani udelenie disciplinárnej odmeny za plnenie pracovných povinností počas výkonu väzby nemôže u odsúdeného preukazovať, ktorý má vytvorené pracovné návyky a do doby vzatia jeho osoby do väzby riadne pracoval, určitú mieru polepšenia. To skôr poukazuje na prispôsobenie sa režimu výkonu väzby aj prostredníctvom realizácie jednoduchšieho druhu práce. Takáto okolnosť podľa názoru sťažnostného súdu by mala podstatný význam pre hodnotenie kritéria polepšenia u osoby, ktorá pracovné návyky vytvorené nemala, pretože práve sústavným vykonávaním práce môže preukázať zmenu v jej správaní. Na druhej strane je faktom, že výkon trestu odňatia slobody od 26.01.2023 do 01.02.2023, kedy si podal žiadosť o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, nemôže brániť rozhodnutiu o jeho žiadosti i pre menej komplexné hodnotenie odsúdeného.

Z hodnotenia ústavu na výkon trestu nevyplývajú ani žiadne skutočnosti, ktoré by preukazovali predovšetkým zmenu kritického náhľadu odsúdeného k ním spáchanej trestnej činnosti.

Druhou materiálnou podmienkou pre podmienené prepustenie je predpoklad, že odsúdený po podmienenom prepustení na slobodu povedie riadny život. Podľa názoru sťažnostného súdu konajúci súd v dostatočnom rozsahu odôvodnil, prečo nepovažoval podmienku stanovenú zákonom za splnenú, vzhľadom však na uplatňované námietky sťažnostný súd úvahy konajúceho súdu dopĺňa v nasledovnom smere.

Z odpisu registra trestov plynie, že odsúdený P. P. v období od roku 1987 do roku 2021 spáchal trestnú činnosť rôzneho charakteru, majetkovej povahy, proti občianskemu spolunažívaniu, ale aj násilného charakteru voči fyzickej integrite iných osôb. Tieto odsúdenia (5) má odsúdený zahladené a hľadá sa naňho, akoby nebol odsúdený. Následne odsúdený spáchal prečiny výtržníctva a ublíženia na zdraví až po uplynutí dlhej doby, keďže sa tak stalo dňa 18.06.2017, za čo bol odsúdený k podmienenému trestu odňatia slobody vo výmere 1 roka 4 mesiace so stanovením skúšobnej doby v trvaní 2 rokov a to rozsudkom Okresného súdu Bardejov sp. zn. 1T/50/2017 zo dňa 29.01.2020 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6To/17/2020.

Z uvedeného je tak zrejmé, že odsúdený viedol riadny život po dobu cca 16 a 1 roka, kedy došlo k jeho opätovnému zlyhaniu. Okrem toho ale odsúdený P. P. bol rozsudkom Okresného súdu Košice I. sp. zn. 6Tk/1/2020 z 27.09.2022 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 7To/1/2023 zo dňa 02.03.2023 uznaný vinným zo spáchania zločinu porušenia predpisov o štátnych kontrolných technických opatreniach na označenie tovaru podľa § 279 ods. 1, 2 písm. c), ods. 3 písm. a) Tr. zákona a bol mu uložený trest odňatia slobody vo výmere 3 rokov s podmieneným odkladom jeho výkonu na

skúšobnú dobu 5 rokov s nariadením dohľadu nad jeho správaním. Skutky spáchal v období od júla 2018 do 01.06.2019.

Okrem týchto zistení je nutné konštatovať, že proti odsúdenému sa vedie ďalšie trestné stíhanie na Špecializovanom trestnom súde pod sp. zn. 15T/12/2022, keďže obžaloba bola podaná dňa 11.11.2022 pre skutok spáchaný 13.06.2021 a právne posúdený ako výtržníctvo podľa § 364 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a), e) Tr. zákona a nebezpečné vyhrážanie podľa § 360 ods. 1 Tr. zákona a podľa informácie zo Špecializovaného trestného súdu vo veci je nariadené hlavné pojednávanie na deň 02.05.2023.

Podstata námietok sťažovateľa spočíva v príliš všeobecnom a nedostatočnom odôvodnení konajúceho súdu o nesplnení prognózy riadneho života v budúcnosti.

Je síce faktom, že konajúci súd svoje odôvodnenie zameral na kriminálnu minulosť odsúdeného a z pohľadu tohto zistenia hodnotil jeho prognózu možnosti recidívy poukazujúc pritom, že odsúdený už v minulosti spáchal trestné činy násilného charakteru a ani vykonané tresty nepôsobili naňho dostatočne výchovne, keďže sa ich opätovne dopustil.

S týmto odôvodnením je možné súhlasiť, ale z pohľadu kriminálnej minulosti, ktorú odsúdený prerušil a počas doby cca 16 rokov viedol riadny život, sa sťažnostný súd zameral na súčasnosť, z ktorej ale tiež vyplýva páchanie trestnej činnosti odsúdeným. V súčasnosti dokončené trestné procesy je potrebné posudzovať z hľadiska možnej recidívy u odsúdeného do budúcnosti, keďže obdobné správanie bolo u neho zaznamenané v období rokov 1987 až 2001. Ak odsúdený od roku 2017 začal páchať trestnú činnosť, v ktorej pokračoval rôznymi protiprávnymi konaniami, čo sa postupne deklarovalo vyhlásenými rozhodnutiami o vine, v takom prípade záver konajúceho súdu o tom, že od odsúdeného nemožno očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, je záverom správnym a zodpovedajúcim vykonanému dokazovaniu. A to odvolací súd neprihliadal na trestnú vec vedenú na Špecializovanom trestnom súde, keďže platí prezumpcia nevinu.

Sťažnostný súd sa riadil aj právnymi názormi plynúcimi z rozhodnutí ústavného súdu, z ktorých vyplýva, že posúdenie predpokladu vedenia riadneho života v budúcnosti nemôže predstavovať mechanický odkaz na predchádzajúcu kriminálnu minulosť odsúdeného či „nevyužitie poskytnutej šance“ podmieneného prepustenia z výkonu trestu. Pokiaľ ide o predchádzajúce odsúdenia jednotlivca, zo strany všeobecného súdu je potrebné zvážiť, pred akou dlhou dobou a z akých dôvodov došlo k spáchaniu predmetnej trestnej činnosti (napr. bod 35 z nálezu I.ÚS 36/2022).

Práve okolnosť, že u odsúdeného sa posudzujú trestné stíhanie za trestné činy prevažne násilného a ekonomického charakteru z obdobia rokov 2017 do súčasnosti (2022), odôvodňuje reálnu obavu ďalšej recidívy u odsúdeného vo vyššej miere. O týchto odsúdeniach zrejme ústav na výkon trestu nevedel, keďže v dvoch prípadoch odsúdenému boli uložené podmienené tresty odňatia slobody, preto jeho záver o priaznivej resocializačnej prognóze u odsúdeného s rizikom nízkej recidívy trestnej činnosti vyhodnotil ako nesúladne s objektívnymi zisteniami. Napokon aj ústav na výkon trestu konštatuje iba čiastočné splnenie podmienok na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, z čoho je zrejme, že prevýchovný proces u odsúdeného zrejme nie je v takom štádiu, aby bolo možné konštatovať u odsúdeného jeho výrazné polepšenie.

So zreteľom na uvedené sťažnostný súd uzavrel v zhode s konajúcim súdom, že u odsúdeného neboli splnené materiálne podmienky na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. V tejto súvislosti si dovoľuje sťažnostný súd ešte poznamenať, že odsúdený vykonáva krátkodobejší trest odňatia slobody, v rámci ktorého by sa mohlo ešte pôsobiť naňho a rozvíjať uňho pozitívne osobnostné rezervy pre jeho resocializáciu, aby viedol riadny život a teda, aby sa tak naplnil zákonom stanovený účel uloženého trestu.

Vyslovený záver o nesplnení materiálnych podmienok podmieneného prepustenia stanovených zákonom bol podkladom pre vyhodnotenie sťažnosti odsúdeného ako nedôvodnej, a preto ju sťažnostný súd postupom podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. poriadku zamietol.

Rozhodnutie bolo prijaté jednomyselne.

jednomyseľne

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.